

فهرست

۹	درس اول (هستی‌بخش)
۲۶	درس دوم (یگانۀ بی‌همتا)
۴۲	درس سوم (توحید و سبک زندگی)
۵۹	درس چهارم (فقط برای تو)
۷۷	درس پنجم (قدرت پرواز)
۹۴	درس ششم (سنت‌های خداوند در زندگی)
۱۱۵	درس هفتم (بازگشت)
۱۳۳	درس هشتم (احکام الهی در زندگی امروز)
۱۵۵	درس نهم (پایه‌های استوار)
۱۷۶	درس دهم (تمدن جدید و مسئولیت ما)
۱۹۶	پاسخ‌نامه

یگانه بی همتا

دیباچه

اهمیت توحید و یکتاپرستی

اصل و حقیقت توحید

- (۱) توحید در خالقیت
 - (۲) توحید در مالکیت
 - (۳) توحید در ولایت
 - (۴) توحید در ربوبیت
- برخی مراتب توحید

- (۱) شرک در خالقیت
 - (۲) شرک در مالکیت
 - (۳) شرک در ولایت
 - (۴) شرک در ربوبیت
- مفهوم شرک
- برخی مراتب شرک
- شرک و مراتب آن

طرح چند سؤال در مورد درخواست از غیر خدا

جریان «تکفیری‌ها»

اهمیت توحید و یکتاپرستی

- مهم‌ترین اعتقاد دینی = توحید و یکتاپرستی = سرلوحه دعوت همه پیامبران
- اسلام = دین توحید
- قرآن = کتاب توحید
- در اسلام، بدون اعتقاد به توحید، هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد.
- خداوند در قرآن کریم، اخلاق، احکام و همه اعمال مؤمنان را بر مدار توحید قرار داده است.
- توحید = روحی در پیکره معارف و احکام دین = حیات‌بخش و معنادهنده به احکام

اصل و حقیقت توحید

- یعنی: اعتقاد به خدای یگانه (یکتا)
- یعنی: عقیده به بی‌همتایی و شریک‌نداشتن خدا

مفاهیم آیات ۱ تا ۴ سورة توحید

به نام خداوند بخشنده مهربان	۱- ﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
بگو اوست خدای یگانه.	۲- قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ
خدایی که بی‌نیاز است.	۳- اللّٰهُ الصَّمَدُ
نه زاده و نه زاییده شده است	۴- لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ
و هیچ‌کس همتای او نیست.	۵- وَ لَمْ یَكُنْ لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ ﴿

پیام عبارت ۱ | رحمت عام و واسعة الهی و رحمانیت خاص خدای یگانه، در آغاز کلام باید یاد شود.

پیام عبارت ۲ | اصل و حقیقت توحید بدین معناست که خداوند، یگانه است و شریکی ندارد و در ذات خود یکتاست. (توحید ذاتی)

پیام عبارت ۳ | بی‌نیازی مطلق خداوند، علت درخواست موجودات از اوست.

پیام عبارت ۴ | چون خداوند به هیچ چیز نیازی ندارد و صمد است (علت)، بنابراین نه فرزند دارد و نه والدین. (معلول)

پیام عبارت ۵ | خداوند همتایی ندارد و بی‌نظیر است. (اصل و حقیقت توحید)

روارتباط مفهومی

- ۱- با آیه ﴿وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ از نظر ﴿اَحَدٌ﴾ و یگانه‌بودن خدا. (همین درس)
- ۲- با آیه ﴿وَ اللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ از نظر بی‌نیازی و صمدبودن خدا. (درس ۱)
- ۳- با بیت «نظیر دوست ندیدم، اگرچه از مه و مهر/ نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست» از جهت اشاره به یگانه‌بودن و بی‌همتایی خداوند. (درس ۳)

■ رسول خدا ﷺ از آغاز رسالت خود، از مشرکان می‌خواست، با گفتن «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» دست از شرک بردارند و به خدای یگانه ایمان بیاورند.

با گفتن «لا اله الا الله»

- نتیجه (۱): تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شود.
- نتیجه (۲): دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گردد.
- نتیجه (۳): در زمره برادران و خواهران دینی قرار می‌گیرد.

«لا اله الا الله»

فقط یک شعار نیست. بلکه پایبندی به آن، نتیجه: همه زندگی فرد مسلمان را در رابطه با دیگران تغییر می‌دهد.

برخی مراتب توحید

۱- توحید در خالقیت

تعریف: معتقد باشیم خداوند تنها مبدأ و خالق جهان است. کاربرد: همه موجودات، مخلوق خداوند هستند و خدا در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.

مفاهیم آیه ۶۲ سوره زمر

﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ خدا آفریننده هر چیزی است.

پیام‌عبارت | یگانه مبدأ، منشأ، سرچشمه، اصل و ریشه، خالق و آفریننده عموم پدیده‌های جهان، خداست که در آفرینش، شریک و همتایی ندارد.

۲- توحید در مالکیت

تعریف: از آن‌جا که خداوند تنها خالق جهان است، نتیجه: پس تنها مالک آن نیز هست.

علت: زیرا هر کس که چیزی را پدید می‌آورد (خالق)، نتیجه: **مالک آن** است.

مفاهیم آیه ۱۰۹ سوره آل عمران

﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ هر آن چه در آسمان‌ها و آن چه در زمین است، از آن خداست.

پیام عبارت | صاحب و مالک حقیقی جهان که هر چیزی از آن اوست، خداست؛ زیرا خالق آن‌هاست.

۳- توحید در ولایت

تعریف: هر کس مالک چیزی باشد، نتیجه: **حق تصرف** و تغییر در آن چیز را دارد. به این حق تصرف، ولایت یا سرپرستی می‌گویند. **توجه** اما دیگران بدون اجازه وی نمی‌توانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند.

مفاهیم آیه ۲۶ سوره کهف

۱- ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ﴾
۲- ﴿وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾
آن‌ها هیچ ولی [سرپرستی] جز او ندارند؛
و او در فرمانروایی خویش کسی را شریک نمی‌سازد.

پیام عبارت ۱ | توحید در ولایت به معنای اعتقاد به خدا به عنوان تنها سرپرست و فرمانروای جهان است که فقط او حق تصرف و تغییر در جهان را دارد.
پیام عبارت ۲ | نفی شرک در ولایت و مردودیت عقیده به چند سرپرست، غیر از خدا، برداشت می‌شود.

ارتباط مفهومی با آیه ﴿قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾. (همین درس)

علت: از آن‌جا که خداوند، تنها مالک جهان است، نتیجه ← تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست.

دقت: مخلوقات، جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند. تذکر: چنین اجازه‌ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است.

کاربرد: اگر خداوند پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است.

4- توحید در ربوبیت

معنا: رب به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست.

تعریف: هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد، نتیجه ← می‌تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد.

علت: از آن‌جا که خداوند تنها خالق، مالک و ولی جهان است، نتیجه ← تنها رب هستی نیز می‌باشد.

کاربرد: اوست که جهان را اداره می‌کند و آن را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده، هدایت می‌نماید و به پیش می‌برد.

دقت: البته باید به این نکته توجه داشت که توحید در ربوبیت بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، نقشی در پرورش و تدبیر سایر مخلوقات ندارند. کاربرد: باغبانی که زحمت می‌کشد و به پرورش درختان اقدام می‌کند، رشد این درختان نتیجه تدبیر اوست.

دقت: توحید در ربوبیت بدین معناست که این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر او هستند.

نتیجه: این کشت حاصل دسترنج خود کشاورز است.	رابطه کشاورز با دیگران که در کشت دخالتی ندارند.	مقایسه
نتیجه: هم خود کشاورز و هم نیرو و توانش از آن خداست و کشت و زرع براساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده، رشد کرده و محصول داده است.	رابطه کشاورز با خدا	
کشاورز درمی‌یابد که زارع حقیقی و پرورش‌دهنده اصلی زراعت او خداست (درک ربوبیت) و باید شکرگزار او باشد. (توحید عملی)		نتیجه نهایی

مفاهیم آیه ۱۶۴ سوره انعام

- ۱- ﴿ قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أَعْبُدُوا رَبَّكُمْ ﴾
 بگو: آیا جز خدا پروردگاری را بطلبم
 ۲- وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ﴿
 در حالی که او پروردگار همه چیز است؟

پیام عبارت ۱ | طلبیدن مدبر و پروردگاری جز خدای یگانه (شرک در ربوبیت) با لحن استفهام انکاری زیر سؤال رفته است.

پیام عبارت ۲ | دلیل این که نباید جز خدا کسی را به عنوان پروردگار جهان دانست، این است که او پروردگار همه چیز است.

ارتباط مفهومی ۲۲ با آیه ﴿ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ ﴾ از جهت اشاره به توحید در ربوبیت. (همین درس)

مفاهیم حدیث امام علی

- ۱- «خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم
 ۲- و این افتخار بس که تو پروردگار منی،
 ۳- خدای من! تو همان گونه‌ای که من دوست دارم،
 ۴- پس مرا همان گونه قرار ده که تو دوست داری.»

پیام عبارت ۱ | یکی از راه‌های تقویت عزّت نفس در انسان، تلاش برای بندگی خدا و آراسته شدن به توحید عملی است. (ترکیبی با درس ۳)

پیام عبارت ۲ | حضرت علی علیه السلام به ربوبیت الهی افتخار می‌کند.

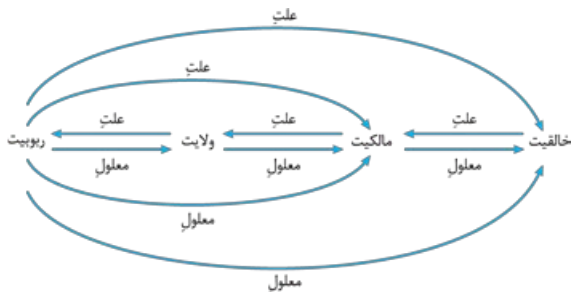
پیام عبارت ۳ | فطرت انسان به خداوند گرایش دارد و خدا را دوست می‌دارد.

پیام عبارت ۴ | پیروی از خدا، از راه‌های تقویت محبت به اوست.

روارتباط مفهومی ۱۱ | ابتدای حدیث با آیه ﴿... فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا﴾ (درس ۱۱ یازدهم)

و انتهای دعا با آیه ﴿... فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾ (درس ۹ دهم)

روابط میان مراتب توحید

شُرک و مراتب آن

تعریف: شرک به معنای شریک قرار دادن برای خدا است.

کاربرد: هر کس که معتقد باشد خداوند شریک دارد، مشرک به حساب می‌آید.

۱- شرک در خالقیت

تعریف: اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خالق آفریده‌اند،

گرفتار شرک در خالقیت شده است.

سؤال	چرا خداوند در آفرینش جهان شریکی ندارد؟ (علت نفی شرک در خالقیت)
شرط	تصور کنیم که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالقِ بخشی از جهان اند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده‌اند.
مشروط ۱	هر کدام از آن‌ها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی‌توانند کل جهان را خلق کنند (عاجز).
مشروط ۲	هر یک از خدایان کمالاتی دارند که دیگری آن کمالات را ندارد؛ و گرنه عین همدیگر می‌شوند و دیگر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقصی، خود، نیازمند هستند و هر یک از آنان به خالق کامل و بی‌نیازی احتیاج دارد که نیازش را برطرف نماید.
نتیجه	تصور چندخدایی صحیح نیست و خدای واحد آفریننده جهان است.

۲- شرک در مالکیت

تعریف: اعتقاد به این که علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند.
 علت: اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد، نتیجه: ← معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود.

۳- شرک در ولایت

تعریف: اعتقاد به این که علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند و خودشان حق تصرف در جهان را دارا می‌باشند.

۴- شرک در ربوبیت

تعریف: اعتقاد به این که علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند.
 کاربرد: اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر مخلوقات حساب جداگانه باز کند و گمان کند که کسی می‌تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند، گرفتار شرک شده است.

مفاهیم آیه ۱۶ سوره رعد

- ۱- ﴿قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ﴾
 بگو پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟
 بگو خدا است،
- ۲- قُلْ أَفَاتَخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
 ۳- لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا
 ۴- قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ
 ۵- أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ
 ۶- أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ
 فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ
- ۷- قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
 ۸- وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
- بگو آیا غیر از او سرپرستانی گرفته‌اید که
 [حتی] اختیار سود و زیان خود ندارند؟
 بگو آیا نابینا و بینا برابر است؟
 یا تاریکی‌ها و روشنایی برابرند؟
 یا آن‌ها شریک‌هایی برای خدا قرار
 داده‌اند، که [آن شریکان هم] مثل خداوند
 آفرینشی داشته‌اند و در نتیجه [این دو]
 آفرینش بر آنان **مشبه** شده است [و از
 این‌رو شریکان را نیز مستحق عبادت
 دیده‌اند؟!]
 بگو خدا **آفریننده** هر چیزی است،
 و او **یکتای** مقتدر است.

پیام عبارت ۱ | تدبیر و اداره جهان تنها در اختیار خداست که به توحید در ربوبیت اشاره دارد.

پیام عبارت ۲ | شرک در ولایت با لحن استفهام انکاری نفی شده است.

پیام عبارت ۳ | کسی که اختیار سود و زیان خود را هم ندارد، نمی‌تواند **ولی** و سرپرست دیگران باشد.

پیام عبارت ۴ | مقصود از کور، انسان مشرک است و مقصود از بینا، انسان **موحد** و با لحن استفهام انکاری بیان شده است که این دو با هم برابر نیستند.

پیام عبارت ۵ | مقصود از تاریکی‌ها، شریکان و **بت‌ها** هستند و مقصود از نور، خدای **واحد** است که قطعاً با هم یکسان نیستند.

پیام عبارت ۶ | شرک در خالقیت به این دلیل مردود است که کسی جز خدا نمی‌تواند چیزی را خلق کند.

پیام عبارت ۷ | تنها مبدأ، منشأ، هستی‌بخش، پدیدآورنده، اصل و ریشه و آفریننده جهان خداست که بیانگر توحید در خالقیت است.

پیام عبارت ۸ | اصل و حقیقت توحید، به معنای یگانگی، یکتایی، بی‌شریک و بی‌همتایی اوست و اقتدار و تسلط خدا بر همهٔ امور را به دنبال دارد.

ارتباط مفهومی ۴۴

۱- با آیه ﴿قُلْ أَعِزَّ اللَّهُ أَبْغَىٰ رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ﴾ از جهت اشاره به توحید در ربوبیت. (همین درس)

۲- با آیه ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾ از جهت اشاره به توحید در ولایت. (همین درس)

۳- با آیه ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ و ﴿وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ از جهت اشاره به اصل و حقیقت توحید. (همین درس)

طرح چند سؤال در مورد درخواست از غیر خدا

سؤال ۱	آیا درخواست از پزشک برای درمان، طلب دعا و توسل برای مغفرت الهی یا صدقه‌دادن برای دفع بلا، شرک است؟
پاسخ ۱	خود خداوند رابطهٔ علیّت را میان پدیده‌ها، طراحی و حاکم کرده و به اذن و ارادهٔ او صورت می‌گیرد، پس قانونی الهی است. مثال (علیّت در امور مادی): درمان به وسیلهٔ پزشک، بنای ساختمان به وسیلهٔ معمار، تعلیم و تربیت به وسیلهٔ معلم. مثال (علیّت در امور معنوی): آموزش با دعا، دفع بلا با صدقه، افزایش طول عمر با صلۀ رحم.
پاسخ ۲	درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته‌ها منافاتی با توحید ندارد، زیرا اولیای الهی به واسطهٔ اسباب غیرمادی و به اذن خداوند این کار را انجام می‌دهند.

مثال	همان‌گونه که درخواست از پزشک برای درمان بیمار با توحید منافاتی ندارد، زیرا پزشک به وسیلهٔ استفاده از اسباب مادی این کار را انجام می‌دهد.
سؤال ۲	چه زمانی عقیده به توانایی پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> و اولیای دین <small>علیهم السلام</small> در برآوردن حاجات (مانند شفا دادن)، موجب شرک است؟
پاسخ	وقتی موجب شرک (در ربوبیت) است که این توانایی را از خود آن‌ها و مستقل از خدا بدانیم، اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و به اذن خدا بدانیم، عین توحید است.
مثال	مانند اثر شفا بخشی دارو که خداوند به آن بخشیده است.
سؤال ۳	آیا توانایی‌های پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> در شفا بخشی یا دادن حاجت، محدود است؟
پاسخ ۱	این توانایی تنها به زمان حیات دنیوی پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> اختصاص ندارد و پس از رحلت ایشان نیز استمرار دارد. به عبارت دیگر، روح مطهر ایشان، پس از رحلت زنده است؛ نتیجه: \leftarrow می‌تواند به انسان‌ها یاری برساند.
پاسخ ۲	درخواست از رسول خدا <small>صلی الله علیه و آله</small> ، درخواست از جسم ایشان نیست، بلکه از حقیقت روحانی و معنوی ایشان است.

جریان تکفیری‌ها

◀ عقاید خشک و غیرعقلانی تکفیری‌ها:

- ۱ تنها جریانی هستند که می‌گویند توّسل به پیامبران و معصومین و درخواست حاجت از آنان، شرک است.
- ۲ در عقیدهٔ آنان، طلب دعا و شفیع قراردادن دیگران برای این که خدا انسان را ببخشد، شرک است.
- ۳ هر مسلمانی را که مانند آن‌ها نمی‌اندیشد، مشرک و کافر می‌خوانند و گاه کشتن او را واجب می‌شمارند.

◀ ضربه جریان تکفیری بر اسلام:

۱ در سال‌های اخیر برخی از جوامع و کشورهای اسلامی را گرفتار خود کرده است.

۲ بزرگ‌ترین ضربه جریان تکفیری: سبب تنفر برخی از مردم جهان از دین اسلام شد. (اسلام‌گریزی)

اصطلاحات مهم درس

- مهم‌ترین اعتقاد دینی = توحید = روح حیات‌بخش و معنادهنده به پیکرهٔ معارف و احکام دین = سرلوحهٔ دعوت همهٔ پیامبران
- دین توحید = اسلام
- کتاب توحید = قرآن
- اصل توحید = یکتایی خدا = یگانگی خدا = بی‌شریک و بی‌همتایی خدا
- خالق = مبدأ = منشأ = اصل و ریشه = هستی‌بخش = آفریننده = پدیدآورنده = سرچشمه = مبدأ
- مالک = صاحب
- ولی = سرپرست = تصرف‌کننده = تغییردهنده = فرمانروا
- ربّ = پروردگار = مدبّر
- تصوّر چندخالق برای جهان = تصوّر موجوداتی محدود، ناقص و عاجز = شرک در خالقیت
- غیرخدا را مالک بخشی از جهان دانستن = شرک در مالکیت
- عقیده به سرپرستی و تصرف دیگرانی غیر از خدا = شرک در ولایت
- بازکردن (افتتاح) حسابی جداگانه در کنار ربوبیت الهی = تدبیر مستقل از خدا = شرک در ربوبیت
- رابطهٔ علیّت = قانون سببیت = اثرگذاری عوامل مادی و معنوی
- منافات ندارد = سازگار است = ناسازگار نیست
- شفاعتی پیامبر ﷺ با اسباب غیرمادی = درمان به واسطهٔ حقیقت روحی و معنوی پیامبر ﷺ

پرسش‌های دوگزینه‌ای

۲۶- «تمام موجودات، وجود خود را از خداوند می‌گیرند.» و «بی‌همتایی خداوند در همه مراتب توحید» به ترتیب از دقت در کدام آیات قرآن کریم مفهوم می‌گردد؟
(انسانی ۹۸، ترکیبی با درس ۱)

- ۱) ﴿ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ ﴾ - ﴿ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ﴾
- ۲) ﴿ اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴾ - ﴿ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴾

۲۷- باغبانی که درختان تحت تدبیر او هستند، چگونه توحید در ربوبیت را دریافته است و کدام آیه به آن اشاره دارد؟
(تجربی ۹۷، ترکیبی با درس ۵)

- ۱) دقت در چگونگی اثرگذاری تدبیر او در گیاهان - ﴿ وَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ ... ﴾
- ۲) بررسی رابطه طولی تدبیر او و تدبیر خداوند متعال - ﴿ قُلْ أَعْيَزَ اللَّهُ أْبْعَى رَبًّا وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ﴾

۲۸- با توجه به آیه شریفه ﴿ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَ لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴾ کدام مفهوم دریافت می‌شود؟
(زبان ۹۷)

- ۱) هرگونه تصرف در جهان، حق و شایسته خداوند است و غیر از او کسی به موجودات ولایت ندارد.
- ۲) اگر خداوند پیامبر ﷺ را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، یعنی بخشی از ولایت خود را به او واگذار کرده است.

۲۹- عقیده به توانایی پیامبر اکرم ﷺ و اولیای دین ﷺ در برآوردن حاجات انسان چه زمانی مصداق شرک پیدا می‌کند و کدام آیه شریفه حاکی از آن است؟
(ریاضی ۹۷، ترکیبی با درس ۵)

- ۱) این توانایی را از خود آن‌ها بدانیم - ﴿ قُلْ أَعْيَزَ اللَّهُ أْبْعَى رَبًّا ... ﴾
- ۲) این توانایی را در طول اراده الهی بدانیم - ﴿ آمَ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا ... ﴾

۳۰- عبارت «خداوند جهان را به سوی آن مقصدی که برایش معین فرموده به پیش می‌برد.» اشاره به کدام بُعد توحید دارد و کدام آیه، مرتبط با این مرتبه توحید است؟

(خارج از کشور ۹۵)

(۱) مالکیت - ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾

(۲) ربوبیت - ﴿قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ﴾

۳۱- اگر خداوند متعال به کسی اذن دهد تا در اشیایی تصرف نماید، این اجازه چه مفهومی دارد؟

(ریاضی ۹۵)

(۱) در مسیر و مجرای ولایت الهی قرار گرفته و از خودش استقلال ندارد.

(۲) تصرف او در جهان در عرض ولایت خداست و هیچ کس دیگری جز او ولی انسان‌ها نیست.

۳۲- کدام مورد تأییدکننده توحید در خالقیت است؟

(ریاضی ۹۴)

(۱) کسی نمی‌تواند مستقل از خداوند در امور جهان دخالت کند و مثلاً بیماری را شفا بخشد یا مشکلی را رفع کند.

(۲) در تصور چندخدایی، هر یک از آنان باید کمالاتی را دارا باشند که دیگری ندارد، وگرنه عین هم می‌شوند.

۳۳- عبارت «خداوند یگانه است و شریک و همتایی ندارد» و «اوست

خدایی یکتا و حاکم بر همه چیز» به ترتیب بر کدام بُعد از ابعاد توحید،

(انسانی ۹۴)

دلالت دارد؟

(۱) اصل توحید - اصل توحید

(۲) توحید در خالقیت - توحید در خالقیت

۳۴- «هستی‌بخشی انحصاری خداوند» از دقت در پیام کدام مورد، مفهوم

(خارج از کشور ۹۳)

می‌گردد؟

(۱) ﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾

(۲) ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ﴾

